

Rapport

Datum: 2 juni 1998

Rapportnummer: 1998/204

Klacht

Op 10 oktober 1997 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift, gedateerd 25 september 1997, van mevrouw M. te Bergeyk, met een klacht over een gedraging van de Belastingdienst/Centraal Bureau motorrijtuigenbelasting Apeldoorn. Verzoekster had zich al eerder, bij brief van 24 juni 1997, tot de Nationale ombudsman gewend. Haar verzoek voldeed toen echter niet aan het kenbaarheidsvereiste als neergelegd in artikel 12, tweede lid van de Wet Nationale ombudsman, zodat het niet in onderzoek werd genomen. Naar aanleiding van verzoeksters brief van 25 september 1997 werd naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, een onderzoek ingesteld. Op grond van de door verzoekster verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoekster klaagt erover dat:

- de controle-ambtenaar van de Belastingdienst/Centraal bureau motorrijtuigenbelasting zich niet heeft gelegitimeerd voorafgaand aan het onderzoek op 14 november 1996 bij verzoekster thuis;
- deze controle-ambtenaar haar onheus heeft bejegend tijdens telefoongesprekken op 9 en 16 juni 1997

Achtergrond

Zie

Bijlage Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de Belastingdienst/Centraal bureau motorrijtuigenbelasting Apeldoorn verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Hierbij werd tevens een aantal specifieke vragen gesteld. Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren, waarbij haar tevens een aantal nadere vragen werd voorgelegd. De betrokken ambtenaar heeft in het kader van het onderzoek tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman telefonisch een verklaring afgelegd. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Het Centraal bureau motorrijtuigenbelasting deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Verzoekster gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

1. Feiten

1.1. Op 14 november 1996 werd door controle-ambtenaar T., op dat moment werkzaam bij de Belastingdienst/Centraal Bureau motorrij-tuigenbelasting, sector controle/fiscale techniek in Tilburg (hierna: het Cbm), bij verzoekster een onderzoek ingesteld of de auto met het kenteken JG-XX-XX al dan niet was ingericht om te rijden op de brandstof gas. Verzoekster stond ten tijde van het onderzoek als houdster van deze auto geregistreerd.

1.2. Van het controlebezoek werd door T. op 19 december 1996 een rapport opgemaakt, waarvan de inhoud luidt als volgt:

"...In eerste instantie werd ik te woord gestaan door de houdster. Later werd dit gesprek overgenomen door haar vermoedelijke echtgenoot. Op mijn verzoek werd door de vermoedelijke echtgenoot de kofferbak van het motorrijtuig geopend. Hierin was geen LPG-tank zichtbaar. De ruimte onder de hoedenplank was echter afgesloten d.m.v. een bekleed schot waardoor de kofferbakruimte met de helft werd verkleind. Vermoedelijk bevond zich in de ruimte onder de hoedenplank een LPG-tank. Toen ik aan de vermoedelijke echtgenoot vroeg om de motorkap te openen om een eventuele verdamper te kunnen waarnemen werd mij dit geweigerd. Daarna verdween de vermoedelijke echtgenoot in het woonhuis van de houdster zodat ik hem geen vragen kon stellen en hem ook geen verdere mededelingen kon doen. Naar aanleiding van het bovenstaande stel ik voor om aan de hand van de LPG signalering door het CBM een naheffingsaanslag op te leggen..."

1.3. Met dagtekening 7 februari 1997 zond het Cbm verzoekster over de periode 10 februari 1997 tot en met 9 mei 1997 voor deze auto een rekening motorrijtuigenbelasting met nummer 946.93.985.M.7. Deze rekening vermeldde onder meer een bedrag van f 293,75, zijnde de toeslag voor LPG. Verzoekster zond deze rekening aan het Cbm retour onder de vermelding dat de auto nog steeds op benzine reed.

1.4. Naar aanleiding hiervan deelde het Cbm verzoekster bij brief van 10 april 1997 het volgende mee:

"...Naar aanleiding van het terugzenden van de nota over de periode 10-2-1997 t/m 9-5-1997 ad f 568,- met brandstof gas, kan ik u het volgende mededelen. Door een ambtenaar van de buitendienst is geconstateerd dat er met de auto met kenteken JG-XX-XX gas getankt werd. Bij het instellen van een nader onderzoek op 14-11-1996 werd alle medewerking hieraan geweigerd. Dit heeft geleid tot het omzetten van de lopende rekening naar gas. Ik verzoek u dan ook deze nota te voldoen, de dagtekening hiervan is door mij aangepast..."

1.5. Met dagtekening 15 mei 1997 zond het Cbm verzoekster voor de auto met het kenteken JG-XX-XX over de periode 26 februari 1996 tot en met 9 november 1996 een naheffingsaanslag met nummer 9700.36.930.Y7. De bijlage bij de aanslag vermeldt als soort brand-stof voor deze auto: "Gas". Verder blijkt uit de bijlage dat de naheffingsaanslag werd opgelegd, omdat bij controle was geconstateerd dat het motorrijtuig anders was

ingericht dan in het kenteken-register stond vermeld.

1.6. Tegen deze naheffingsaanslag diende verzoekster op 15 mei 1997 en op 18 mei 1997 een bezwaarschrift in.

1.7. Op 13 juni 1997 zond het Cbm verzoekster voor de rekening motorrijtuigenbelasting met het nummer 9700.36.930.Y.7 een aan-maning.

1.8. Bij brief van 24 juni 1997 wendde verzoekster zich tot de Nationale ombudsman. Aangezien verzoekster de in haar brief vervatte klacht nog niet aan het Cbm had voorgelegd, werd verzoekster erop gewezen dat zij allereerst het Cbm om een reactie diende te vragen, voordat de Nationale ombudsman eventueel een onderzoek naar aanleiding van haar klacht zou kunnen instellen. Tevens werd haar meegedeeld dat de Nationale ombudsman niet bevoegd is om de juistheid van de aan haar opgelegde aanslagen motorrijtuigenbelasting te beoordelen. De inhoud van de brief van 24 juni 1997 geschreven door verzoeksters echtgenoot - luidt als volgt:

"...Ik heb met de auto B M W kenteken JG-XX-XX gereden op benzine. Dan krijg ik een belastingkaart thuis en zie ik dat het bedrag niet klopt en dat de brandstof is veranderd naar gas. Ik heb hierover telefonisch contact gehad en men adviseerde mij om het te veranderen en terug te sturen zodat de fout hersteld

kon worden. Er werd gezegd dat ik maar fl 239 over moest maken wat de belasting was van deze auto op benzine. Dit heb ik dan ook gedaan. Op 14-11-(96; N.o) komt er iemand bij ons aan de deur en vraagt aan mijn vrouw of hij in de koffer mag kijken. Mijn vrouw roept mij en deze man vraagt of hij in de koffer mag kijken. Ik loop door de voordeur naar buiten en laat de voordeur open staan omdat de auto op de inrit staat. Ik doe de koffer van de auto open en laat deze man in de koffer van de auto kijken. Ja, zegt deze man er ligt inderdaad geen gastank in deze auto. Het is in orde zegt hij nog. Deze man loopt weer terug naar zijn auto en ik loop weer door de voordeur naar binnen. Hier heb ik twee getuigen van die dat kunnen bevestigen. Deze man komt aan de deur en vraagt of hij de koffer van de auto mag kijken maar heeft zich helemaal niet gelegitimeerd. Dan krijg ik op 15-(5; N.o.)-97 een naheffing van f 1898. Dit heb ik tot op heden niet betaald. Hiertegen heb ik beroep aangetekend. Dan krijg ik op 10-4-97 een brief, waarin staat dat ik geen medewerking heb verleend aan deze man. Op 13 juni weer een aanslag deze is verhoogd naar fl 1989. Ik heb deze auto laten APK keuren en toen is er ook geen gastank gezien. Ik heb deze auto op 12-4-97 ingehuurd bij een autobedrijf in Alkmaar. Maar dan komt het; Op maandag 9 juni krijgt mijn vrouw telefoon van deze man die bij ons in de koffer heeft gekeken en begint door de telefoon mijn vrouw uit te schelden en lelijk te doen, dat wij helemaal niet in beroep hadden mogen gaan en dat wij zeker niet aan de inspecteur hadden mogen schrijven. Daarbij kon het volgens deze man niet dat er twee getuigen waren die gezien hadden dat deze man in de koffer van mijn auto gekeken had. Mocht het ooit zover komen dan zouden deze getuigen toch nooit gehoord worden, daar zou hij wel voor zorgen. En hoe wij daarbij kwamen om beroep aan te tekenen, we moesten gewoon maar betalen anders zouden er nog wel meer aanslagen komen. Als we niet betaalden zou de deurwaarder wel langs komen, anders zou de deurwaarder ons wel uitverkopen. (...) Op

maandag 16 juni weer een telefoontje van deze man, hij begint weer te schelden en te tieren. Ik heb tegen mijn vrouw gezegd dat ze meteen de telefoon maar moet neer gooien als deze man weer opbelt. Mijn vrouw is mede door dit conflict en door deze telefoontjes van de man emotioneel zeer aangeslagen en heeft zich dan ook

onder behandeling van een psychiater moeten stellen bij het Riagg. Ik heb tegen deze aanslagen beroep aangetekend en uitstel van betaling gevraagd tot deze zaak is opgelost. (...) Ik kan er totaal niet bij dat dit anno 1997 zomaar mag. Mede omdat ik nu denk dat de briefwisseling verstoord is door deze telefoontjes roep ik uw hulp in..."

1.8. In reactie op de door verzoekster aan het Cbm voorgelegde klacht deelde het Cbm haar bij brief van 22 september 1997 het volgende mee:

"...(In uw brief; N.o.) deelt u mee op 9 en 16 juni 1997 te zijn gebeld door een medewerker van het Centraal bureau motorrijtui-gebelasting (hierna: CBM) en dat u tijdens deze telefoongesprekken door deze medewerker onheus bent bejegend. Tevens deelt u mee op bovengenoemde data gebeld te zijn door de ambtenaar die op 14 november 1996 een onderzoek heeft ingesteld naar het motorrijtuig met het kenteken JG-XX-XX. In antwoord daarop bericht ik u het volgende. De betreffende controle-ambtenaar die op 14 november het onderzoek heeft uitgevoerd heeft u niet gebeld aangezien deze met ingang van 1 juni 1997 werkzaam is bij een andere overheidsdienst. Wat is eveneens gebleken. Op 15 mei 1997 diende u een bezwaarschrift in tegen de naheffingsaanslag met nummer 9700.36.930.Y.7. Kort daarna, op 18 mei 1997, diende u nogmaals een bezwaarschrift in. Naar aanleiding daarvan is op 9 juni 1997 telefonisch contact met u opgenomen door de heer V. van het CBM teneinde te informeren naar de toedracht van de gang van zaken. Door deze medewerker is aan u vervolgens meegedeeld dat op 14 november 1996 is geweigerd de motorkap van het betreffende motorrijtuig te openen, daarmee de controlerend ambtenaar de mogelijkheid onthoudend om definitief vast te kunnen stellen of het motorrijtuig wel of niet was ingericht om te rijden op de brandstof gas. Ten tijde van dit telefoongesprek was er nog geen sprake van "hoger beroep". In beroep kunt u gaan bij het gerechtshof indien u het niet eens bent met de uitspraak van de inspecteur. De uitspraak op uw bezwaarschrift is gedagtekend 9 juli 1997 en daartegen is door het Gerechtshof op 1 augustus 1997 uw beroepschrift ontvangen. Door medewerkers van het CBM wordt per definitie niet gezegd dat geen bezwaarschrift of beroepschrift mag worden ingediend. Dit zijn namelijk rechtsmiddelen die u ter beschikking staan.

Als een naheffingsaanslag niet binnen een bepaalde termijn is voldaan wordt, tenzij uitstel van betaling is verleend in verband met een ingediend bezwaar- of beroepschrift, de invordering van die aanslag ingesteld. Indien nodig wordt inderdaad een dwangbevel betekend door de deurwaarder. Dat getuigenverklaringen niet worden geaccepteerd alsmede dat voor niet of niet volledig betaalde rekeningen naheffingsaanslagen worden opgelegd, is eveneens juist. Alle hierboven vermelde informatie is u op een zakelijke en correcte wijze door de heer V. meegedeeld. De heer V. heeft u op 16 juni 1997 niet gebeld. Ondanks het ingestelde onderzoek heb ik niet kunnen achterhalen wie u wel op die datum

telefonisch heeft benaderd. Wel is mij gebleken dat u het CBM nadien heeft gebeld en hebt gesproken met de heer R. De juiste datum hiervan is niet bekend. Vermoedelijk heeft dit telefoongesprek plaatsgevonden naar aanleiding van de uitspraak van 9 juli 1997 waarin is meegedeeld dat de naheffingsaanslag is gehandhaafd. De heer R. heeft u tijdens dat gesprek geadviseerd de auto alsnog ter controle aan te bieden en heeft u hiervoor verwezen naar de Controle Unit van het CBM te Tilburg. Hierop deelde u vervolgens mee, dat dit niet mogelijk was omdat de auto in april 1997 was verkocht. Dit telefoongesprek heeft eveneens op een correcte wijze plaatsgevonden..."

1.9. Omdat verzoekster met deze reactie van het CBM niet tevreden was, wendde zij zich bij brief van 25 september 1997 tot de Nationale ombudsman.

2. Standpunt verzoekster

Voor het standpunt van verzoekster wordt verwezen naar de klachtsamenvatting onder **KLACHT**. Ter toelichting op haar standpunt deelde verzoekster in haar verzoekschrift het volgende mee:

"...Op de klacht van de telefoonterreur geven ze als antwoord, de controle-ambtenaar die op 14 november 96 het onderzoek heeft uitgevoerd heeft mij niet gebeld omdat hij op 1 juni 97 werkzaam is bij een andere overheidsdienst. Dit is toch geen antwoord op een onderzoek van een ambtenaar die buiten zijn boekje gaat? Verder wordt er in het antwoord gezegd dat ik op 9 juni telefonisch contact gehad zou hebben met een zekere heer V. en volgens deze medewerker zou ik geweigerd hebben de motorkap open te doen.

Ik heb helemaal geen telefonisch contact gehad met de belasting (-dienst; N.o.) over deze zaak, dat is allemaal schriftelijk verlopen. Verder antwoordden ze dat ik telefonisch contact met een zekere heer R. zou hebben gehad. De datum weten ze niet meer precies. Vermoedelijk heeft dat gesprek plaatsgevonden na 9 juli. In dat gesprek adviseerde hij mij om de auto ter controle aan te bieden bij de Controle Unit van het CBM te Tilburg. Dit terwijl uit de brief van 15 mei al blijkt dat ik de auto niet meer in mijn bezit heb. Daarbij komt dat ik helemaal geen telefonisch contact heb gehad met deze heer R. Alles is schriftelijk gegaan. Ik snap niet dat dit anno 1997 kan, deze valse beschuldigingen en het verdraaien van de feiten..."

3. Standpunt Belastingdienst/Centraal bureau motorrijtuigenbelasting Apeldoorn

De Belastingdienst/Centraal bureau motorrijtuigenbelasting deelde in reactie op de klacht van verzoekster het volgende mee:

"... **Inhoud van de klacht** (Verzoekster; N.o.) beklagt zich over het niet legitimeren door de controle-ambtenaar voorafgaande aan het onderzoek op 14 november 1996 en de onheuse bejegening tijdens de telefoongesprekken op 9 en 16 juni 1997. **Reactie op de klacht** Aangezien u reeds in het bezit bent van mijn brief van 22 september 1997 aan klagster betreffende deze aangelegenheid, reageer ik hierbij op de (...) door u aangegeven punten.

1. Voor zover valt na te gaan bestaan er geen richtlijnen/ instructies met betrekking tot de legitimatieplicht. Derhalve kan niet worden aangegeven of de controle-ambtenaar verplicht was zich te legitimeren alvorens het onderzoek uit te voeren. Zie in dit verband tevens mijn

reactie op punt 3.

2. De naam van de betreffende controle-ambtenaar is T.

3. Voorafgaande aan een onderzoek stelt, op basis van fatsoensnormen, een ambtenaar zich voor en deelt mee namens het CBM op te treden. Het legitimeren gebeurt in de regel op verzoek. Deze procedure is door de heer T. gevolgd. Tevens wist de heer T. zich te herinneren dat niet naar een legitimatiebewijs is gevraagd. (...) De heer R. heeft geen notitie gemaakt van het door hem met klaagster gevoerde telefoongesprek..."

Als bijlagen bij de reactie zond het Cbm onder meer een aantal stukken waaruit blijkt dat controle-ambtenaar T. met ingang van 1 juni 1997 niet langer bij het Cbm, sector controle/fiscale techniek, maar elders bij de Belastingdienst werkzaam is. Verder zond het Cbm een kopie van een telefoonnotitie, gedateerd 9 juni 1997, opgemaakt door V. De inhoud van deze notitie luidt als volgt:

"...dd: 9-6-97 telefonisch ingelicht (verzoekster: N.o.) (...) Voornoemde ingelicht dat echtgenoot geweigerd heeft de motorkap te openen om het onderhavig motorrijtuig aan een onderzoek te onderwerpen. Medegedeeld een nieuwe rekening vanaf 10/2/97 toe te zenden (gas)..."

4. Nadere informatie verzoekster

Naar aanleiding van de reactie van het Cbm legde de Nationale ombudsman verzoekster nog de volgende vragen voor:

"...1. Heeft de controle-ambtenaar die op 14 november 1996 bij u thuis het onderzoek heeft uitgevoerd zich voorgesteld en u meegedeeld dat hij namens het Cbm optrad?

2. Is het juist dat u deze controle-ambtenaar niet heeft verzocht zich te legitimeren?

3. Hoe weet u zo zeker dat de persoon die u op 9 en 16 juni 1997 gebeld zou hebben de controle-ambtenaar is die op 14 november 1996 het onderzoek heeft verricht? Daarbij wijs ik u op de stukken waaruit blijkt dat deze ambtenaar sinds 1 juni 1997 elders werkzaam is (...). Tevens verzoek ik u aan te geven hoe u in dit verband de telefoonnotitie van de heer V. van 9 juni 1997 verklaart..." In antwoord op deze vragen deelde verzoekster het volgende mee:

"...1. Deze ambtenaar heeft zich niet voorgesteld als zou hij optreden namens het CBM. Hij zei; er is geconstateerd dat er met de auto op gas wordt gereden, zou ik eens in de koffer van de auto mogen kijken.

2. Deze persoon had een blauwe envelop van de belasting in zijn hand, waardoor ik waarschijnlijk de conclusie heb genomen, die zal wel van de belasting zijn. Daarom heb ik hem niet om een legitimatie gevraagd.

3. Zeker weten doe ik het natuurlijk niet (...). De ambtenaar die op 9 en 16 juni 1997 gebeld heeft, zei dat hij de man was die het onderzoek naar de gastank had verricht. Maar zoals ik het lees van de telefoongesprekken, komt het mij wel heel dubieus over. (...) De ambtenaar die gebeld heeft en gezegd heeft dat hij het onderzoek heeft uitgevoerd, daar is geen telefoonnotitie van. De ambtenaar V. die zegt dat hij mij gesproken heeft, maar mij niet gesproken heeft, heeft wel een aantekening. De derde ambtenaar R. die zegt met mij telefonisch gesproken te hebben, maar die mij nooit telefonisch heeft gesproken, daar is

weer geen telefonische notitie van..."

5. Verklaring controle-ambtenaar T.

Tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman, legde de heer T., voormalig controle-ambtenaar bij de Belastingdienst/ Centraal bureau motorrijtuigenbelasting, sector controle/fiscale techniek te Tilburg, op 19 februari 1998 telefonisch de volgende verklaring af:

"...Als controle-ambtenaar hield ik mij bezig met de reguliere controle op de weg en het afleggen van controlebezoeken. Er heeft op 17 september 1996 inderdaad een visuele controle plaatsgevonden, waarbij een collega van mij betrokkene gas had zien tanken. Bij deze controle was ik zelf niet aanwezig. Naar aanleiding hiervan kreeg ik vervolgens de opdracht voor een controlebezoek om na te gaan of de auto van (verzoekster en haar echtgenoot; N.o.) ook daadwerkelijk was ingericht voor de brandstof gas. Dit bezoek vond plaats op 14 november 1996. Toen ik aanbelde werd opengedaan door (verzoekster; N.o.). Ik heb mij voorgesteld als zijnde een medewerker van de Belastingdienst. Daarbij heb ik haar het doel van mijn bezoek uitgelegd. Ik kan mij niet meer herinneren of ik mij tegenover haar heb gelegitimeerd. Als zij er om gevraagd had, zou ik het zeker hebben gedaan. Ik legitimeerde mij namelijk altijd als mensen daar om vroegen. (Verzoekster; N.o.) zei dat ze hier niets van wist, maar dat ze haar man zou halen. Toen deze kwam, heb ik mij ook aan hem voorgesteld als een medewerker van de Belastingdienst en heb ik ook hem uitgelegd waarvoor ik kwam. Ik weet niet meer of ik mij tegenover hem heb gelegitimeerd. Ook in dit geval zou ik het zeker hebben gedaan indien (verzoeksters echtgenoot; N.o.) mij daarom had gevraagd. Met (verzoeksters echtgenoot; N.o.) ben ik vervolgens naar de auto gegaan. Hij heeft op mijn verzoek de kofferbak geopend. Daarin was geen LPG-tank zichtbaar. Wel was er een afscheiding onder de hoedenplank aangebracht, waarachter zich mogelijk een LPG-tank bevond. Ik heb (verzoeksters echtgenoot; N.o.) vervolgens driemaal verzocht om de motorkap te openen, waarop hij niet

reageerde. Op een gegeven moment zei hij: "Ik ben geen joker" en liep naar binnen. Van het controle-bezoek heb ik op 19 december 1996 een rapport opgemaakt. In de blauwe envelop die ik zoals verzoekster zegt - bij mij had, bewaarde ik de papieren voor het controle-bezoek. Daar zat een formulier bij waarmee belastingplichtigen bewijsstukken kunnen indienen met betrekking tot het vaststellen van de datum waarop een eventuele gasinstallatie is ingebouwd dan wel verwijderd. Ik weet niet of ik een dergelijk formulier bij betrokkenen tijdens het controle-bezoek heb achtergelaten of dat ik dit naderhand heb toegestuurd. Ik weet ook niet meer of betrokkenen dit formulier hebben geretourneerd. Zo zij dit wel hebben gedaan, zal het daarin geleverde tegenbewijs mager geweest zijn. Ik heb namelijk op een gegeven moment Apeldoorn geadviseerd een naheffingsaanslag voor LPG op te leggen. Met het geven van het advies hield mijn bemoeienis met deze zaak op. Het kon bij dit soort zaken nog wel eens voorkomen dat, als tegen de naheffingsaanslag een bezwaarschrift was ingediend, ik nogmaals werd benaderd om een en ander opnieuw te onderzoeken. In dit geval heb ik een dergelijk verzoek nooit ontvangen, ook al is er zoals u dat zegt door betrokkenen tegen de naheffingsaanslag een bezwaarschrift

ingediend. Het kwam wel voor dat het instellen van een nader onderzoek achterwege werd gelaten, indien het bezwaarschrift zonder meer ongegrond was. Na het huisbezoek op 14 november 1996 ben ik nooit meer op enigerlei wijze met betrokkenen in contact getreden. Ik heb (verzoekster; N.o.) niet gebeld op 9 en 16 juni 1997. Ik zou niet weten waarom ik dat gedaan zou moeten hebben. Bovendien werkte ik sinds 1 juni 1997 al niet meer bij het Cbm..."

6. Nadere informatie Belastingdienst/Centraal bureau motorrijtuigenbelasting

Daarnaar gevraagd deelde de Belastingdienst/Centraal bureau motorrijtuigenbelasting nog mee dat verzoekster van het controle-bezoek op 14 november 1996 vooraf schriftelijk noch telefonisch op de hoogte is gebracht. **BEOORDELING**

I. Ten aanzien van het legitimeren

1. Verzoekster, destijds houdster van de auto met het kenteken JG-XX-XX, klaagt er in de eerste plaats over dat de controle-ambtenaar die op 14 november 1996 het onderzoek aan deze auto heeft uitgevoerd, zich niet heeft gelegitimeerd.

2. In reactie op dit klachtonderdeel deelde de Belastingdienst/ Centraal bureau motorrijtuigenbelasting (hierna: het Cbm) mee dat er voor zover bekend geen richtlijnen dan wel instructies met betrekking tot de legitimatieplicht bestaan, zodat niet kan worden aangegeven of de controle-ambtenaar in dit geval verplicht was zich te legitimeren alvorens het controle-bezoek uit te voeren. Het Cbm gaf verder aan dat het legitimeren in de regel slechts op verzoek plaats vindt en dat in dit geval niet om het tonen van een legitimatiebewijs is gevraagd.

3. De hiervoor weergegeven praktijk van het Cbm inzake de legitimatieplicht komt overeen met het bepaalde in het tweede lid van artikel 5:12 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), dat op 1 januari 1998 in werking is getreden en op grond waarvan bij het uitoefenen van toezichthoudende taken alleen een legitimatieplicht geldt indien om het tonen van het legitimatiebewijs wordt verzocht. De wetgever heeft blijkens de Memorie van Toelichting hieraan de overweging ten grondslag gelegd dat de aard van de toezichthoudende werkzaamheden met zich meebrengt dat het telkens ongevraagd moeten tonen van het legitimatiebewijs geen redelijk doel dient. De toezichthouder zal - aldus de Memorie van Toelichting - veelal reeds bekend zijn bij degene ten aanzien van wie toezicht wordt uitgeoefend of zijn bezoek reeds tevoren hebben aangekondigd. Verder blijkt uit de Memorie van Toelichting dat de stringenter regeling van de Algemene wet op het binnentreden (zie **ACHTERGROND** onder 2.) geldt in aanvulling op de algemene regeling van de Awb.

4. De bepalingen van afdeling 5.2 van de Awb inzake toezicht op de naleving - waarin het hiervoor genoemde artikel 5:12 is opgenomen - zijn, ingevolge artikel 1, vierde lid van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr), niet van toepassing op de belastingwetgeving. De wetgever heeft daarbij als uitgangspunt gehanteerd dat het bij de verplichtingen ten dienste van de belastingheffing gaat om het verzamelen van gegevens ten behoeve van het primaire proces van belastingheffing, in plaats van om toezicht op

naleving van wettelijke voorschriften of vergunningvoorwaarden, zoals in afdeling 5.2 Awb is neergelegd (zie **ACHTERGROND** onder 3.). Dit uitgangspunt behoeft echter geenszins in de weg te staan aan een zoveel mogelijk overeenkomstige toepassing door de eenheden van de Belastingdienst, in daarvoor in aanmerking komende gevallen, van hetgeen in artikel 5:12, tweede lid van de Awb ten aanzien van de legitimatieplicht is bepaald. Gelet daarop is er geen reden om de gedragslijn van het Cbm, die ook al voor 1 januari 1998 is gevolgd en waarbij zijn ambtenaren zich uitsluitend op verzoek dienen te legitimeren, als onjuist aan te merken.

5. Vast staat dat verzoekster in dit geval de betrokken controle-ambtenaar niet heeft verzocht zijn legitimatiebewijs te tonen. Evenmin is gebleken dat in tweede instantie haar echtgenoot daar om heeft verzocht (zie **BEVINDINGEN** onder 4. en 5.). Nu er in dit geval geen sprake was van het binnentreden in verzoeksters woning, kan, gelet op het voorgaande, de controle-ambtenaar van het niet tonen van zijn legitimatiebewijs geen verwijt worden gemaakt. De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk. **II. Ten aanzien van de telefonische bejegening op 9 en 16 juni 1997** 1. Voorts klaagt verzoekster erover dat de controle-ambtenaar die bij haar op 14 november 1996 het controle-bezoek heeft uitgevoerd haar onheus heeft bejegend tijdens telefoongesprekken op 9 en 16 juni 1997.

2. Het Cbm bracht in reactie op dit onderdeel van de klacht allereerst naar voren dat de betreffende controle-ambtenaar verzoekster op 9 en 16 juni 1997 niet heeft gebeld, aangezien deze met ingang van 1 juni 1997 bij een ander onderdeel van de Belastingdienst werkzaam is. Het Cbm heeft in het kader van het onderzoek stukken overgelegd waaruit een en ander blijkt. Het Cbm bevestigde dat verzoekster op 9 juni door het Cbm telefonisch is benaderd. Dit telefoongesprek is volgens het Cbm echter gevoerd door V. en niet door controle-ambtenaar T., zoals verzoekster stelt. Het Cbm heeft een kopie overgelegd van de telefoon-notitie die naar aanleiding van dit gesprek is opgemaakt. Verder deelde het Cbm mee dat hem van een telefoongesprek met verzoekster op 16 juni 1997 niet is gebleken. Het Cbm gaf wel aan dat er in de periode na 9 juli 1997 nog telefonisch contact heeft plaatsgevonden tussen het Cbm en verzoekster. Dit gesprek zou volgens het Cbm zijn gevoerd door ambtenaar R. Tot slot liet het Cbm nog weten dat beide gesprekken op correcte wijze zijn gevoerd.

3. Verzoekster ontkende in reactie op de informatie van het Cbm dat zij op 9 juni 1997 door V. was gebeld. Zij ontkende eveneens dat er na 9 juli 1997 nog een telefonisch onderhoud met ambtenaar R. zou zijn geweest. Alle contacten met de Belastingdienst waren volgens haar schriftelijk verlopen. Daarnaast gevraagd, deelde zij verder nog mee dat de ambtenaar die haar op 9 en 16 juni 1997 zou hebben gebeld, naar eigen zeggen de man was die het onderzoek naar de gastank had verricht.

4. De betrokken ambtenaar T. verklaarde dat hij na 14 november 1996 nooit meer op enigerlei wijze met verzoekster of met haar echtgenoot in contact is getreden. Hij ontkende verzoekster op 9 en 16 juni 1997 te hebben gebeld en deelde mee dat daartoe ook geen enkele

aanleiding is geweest. Hij wees er nog op dat hij met ingang van 1 juni 1997 niet meer bij het Cbm werkt.

5. Gelet op hetgeen uit het onderzoek door de Nationale ombudsman naar voren is gekomen, moet worden geconcludeerd dat niet is komen vast te staan en evenmin aannemelijk is geworden dat controle-ambtenaar T. op 9 en 16 juni 1997 verzoekster heeft gebeld. Genoemde controle-ambtenaar is immers vanaf 1 juni 1997 elders werkzaam. Dit maakt zijn verklaring aannemelijk dat hij na deze datum met verzoeksters zaak geen bemoeienis meer heeft gehad en dat er daarom geen aanleiding was om met haar telefonisch in contact te treden. Bovendien heeft het Cbm aangegeven dat verzoekster op 9 juni 1997 is gebeld door ambtenaar V. en dat er in de periode na 9 juli 1997 nog een telefonisch contact zou hebben plaatsgevonden tussen verzoekster en ambtenaar R. van het Cbm. De klacht van verzoekster dat zij op 9 en 16 juni 1997 door controle-ambtenaar T. telefonisch onheus is bejegend, mist derhalve feitelijke grondslag. Ook op dit punt is de onderzochte gedraging behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Belastingdienst/ Centraal bureau motorrijtuigenbelasting Apeldoorn, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, is niet gegrond.

BIJLAGE ACHTERGROND

1. Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994

(Wet van 16 december 1993, Stb. 1994, 17) Artikel 78:

"Op eerste vordering van ambtenaren van de rijksbelastingdienst of van opsporingsambtenaren als bedoeld in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering is de bestuurder van een motorrijtuig verplicht dat te doen stilstaan." Artikel 79, eerste lid:

"1. De in artikel 78 bedoelde ambtenaren zijn bevoegd een motorrijtuig te onderwerpen aan een onderzoek en het daartoe te brengen of te doen brengen naar een nabij gelegen plaats. De bestuurder van het motorrijtuig en bij diens afwezigheid degene die het motorrijtuig houdt, is verplicht desgevorderd zijn voor het onderzoek en het vervoer noodzakelijke medewerking te verlenen en de ambtenaren met het motorrijtuig te vervoeren."

2.1. Algemene wet bestuursrecht

(Wet van 4 juni 1992, Stb. 315) Afdeling 5.2. Toezicht op de naleving Artikel 5:11:

"Onder toezichthouder wordt verstaan: een persoon, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift." Artikel 5:12, eerste en tweede lid:

"1. Bij de uitoefening van zijn taak draagt een toezichthouder een legitimatiebewijs bij zich, dat is uitgegeven door het bestuursorgaan onder verantwoordelijkheid waarvan de toezichthouder werkzaam is.

2. Een toezichthouder toont zijn legitimatiebewijs desgevraagd aanstonds." De geciteerde artikelen uit de Algemene wet bestuursrecht zijn op 1 januari 1998 in werking getreden.

2.2. Aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht (Derde tranche Algemene wet bestuursrecht (Tweede Kamer, vergaderjaar 1993-1994/1994-1995, 23700) Memorie van Toelichting, nr. 3, pag. 140:

"...Artikel 5.1.2 (thans artikel 5:12; N.o.) Een verplichting tot legitimatie door toezichthouders treft men ook thans reeds aan in een aantal bijzondere, met name meer recente, wetten. Een voorbeeld is artikel 15 van de Wet structurele sanering binnenvaart. Voorts moet worden gewezen op artikel 1, eerste lid, van het wetsvoorstel Algemene wet op het binnentreden (...), dat deze verplichting aan onder andere toezichthouders oplegt waar het het binnentreden in woningen betreft. Anders dan bij het binnentreden in woningen het geval is, geldt de in artikel 5.1.2 neergelegde legitimatieplicht alleen indien het tonen van het legitimatiebewijs wordt verzocht. De aard van de toezichthoudende werkzaamheden brengt met zich mee dat het telkens ongevraagd moeten tonen van het legitimatiebewijs geen enkel redelijk doel dient. Veelal zal de toezichthouder immers reeds bekend zijn bij degene ten aanzien van wie toezicht wordt uitgeoefend of zal de toezichthouder zijn bezoek reeds tevoren hebben aangekondigd. Het bovenstaande betekent dat de stringentere regeling van de Algemene wet op het binnentreden verplichting tot legitimatie ook ongevraagd indien het gaat om het binnentreden van een woning - geldt in aanvulling op de Algemene wet bestuursrecht..." Nota naar aanleiding van het verslag, nr. 5, pag. 57:

"...De leden van de PvdA-fractie vragen of bij de artikelen 47 en volgende Awr (verplichtingen ten dienste van de belastingheffing) sprake is van handhavingstoezicht of uitvoeringstoezicht. Deze bepalingen bezitten een bijzonder karakter. Het gaat daarbij immers om informatieverplichtingen en administratieve verplichtingen ten behoeve van de belastingheffing, waarbij het door de inspecteur verzamelen van gegevens ten behoeve van het primaire proces van belastingheffing centraal staat, in plaats van het toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften of vergunningsvoorschriften, hetgeen in de derde tranche uitgangspunt is. Dit komt bijvoorbeeld naar voren bij de verplichtingen van administratieplichtigen ten behoeve van de belastingheffing ten aanzien van derden, waarbij de fiscus gegevens verzamelt terwijl de informatieplichtige zelf geen belanghebbende is bij de uiteindelijke belastingheffing op basis van die gegevens. In dit verband is het dan ook begrijpelijk dat de verplichtingen ten dienste van de belastingheffing in de Awr specifiek zijn

omschreven dan de toezichtsbevoegdheden in afdeling (5.2; N.o.) van de Awb. Derhalve ligt in de Awr het accent op "uitvoeringstoezicht" en ligt toepassing van afdeling (5.2; N.o) op deze vorm van toezicht minder in de rede. Duidelijkheidshalve zal een en ander via de aanpassingwetgeving in de Awr worden vastgelegd..."

3.1. Algemene wet inzake rijksbelastingen

(Wet van 2 juli 1959, Stb. 301) Artikel 1, vierde lid:

"4. Met betrekking tot de heffing van rijksbelastingen blijven de afdelingen 5.2 en (...) van de Algemene wet bestuursrecht buiten toepassing." Artikel 47, eerste lid, aanhef, en sub a: "1. Ieder is gehouden desgevraagd aan de inspecteur:
a. de gegevens en inlichtingen te verstrekken welke voor de belastingheffing te zijnen aanzien van belang kunnen zijn."

3.2. Aanpassing van bijzondere wetten aan de derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Aanpassingswet derde tranche Awb I)

, (Tweede Kamer, vergaderjaar 1996-1997, 25280) Memorie van Toelichting, nr. 3 pag. 93: "...Zoals aangekondigd in de nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel Derde tranche Algemene wet bestuursrecht (...) wordt in deze wet de verhouding tussen de bepalingen inzake toezicht in de afdeling 5.2 Awb en de verplichtingen ten dienste van de belastingheffing in het belastingrecht voornamelijk in de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) nader geregeld. Zoals eerder aangegeven gaat het bij de verplichtingen ten dienste van de belastingheffing om het verzamelen van gegevens ten behoeve van het primaire proces van belastingheffing in plaats van het toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften of vergunningvoorwaarden, zoals in afdeling 5.2 Awb is neergelegd. Toepassing van afdeling 5.2 ligt hier dan ook niet in de rede. Om misverstanden te voorkomen stellen wij voor 5.2 Awb voor de belastingheffing uitdrukkelijk buiten toepassing te verklaren door in artikel 1, vierde lid, AWR een daartoe strekkende bepaling op te nemen. Door plaats en tekst van deze bepaling geldt deze uitsluiting tevens voor alle verplichtingen ten dienste van de belastingheffing in de verschillende belastingwetten, zoals de Douanewet..."